

Bottle Free Seas:

'จุดเติมน้ำ' เพื่อลดการใช้ขวดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในประเทศไทย

PROJECT BY

SUPPORTED BY

บทสรุปของโครงการ

โครงการ Bottle Free Seas (BFS) ซึ่งริเริ่มโดยมูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Justice Foundation (EJF) และได้รับทุนสนับสนุนจาก Norwegian Retailers' Environment Fund (NREF) โดยมุ่งเน้นการลดการใช้ขวดน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เราได้บรรลุเป้าหมายนี้ผ่านการติดตั้งและส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเติมน้ำในเขตเมือง โครงการนี้เปิดตัวในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในปี 2023 โดยความร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร (BMA) โครงการได้ติดตั้งจุดเติมน้ำแบบนำร่อง 10 แห่งทั่วกรุงเทพฯ เพื่อลดการพึ่งพาขวดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าจุดเติมน้ำสามารถลดการใช้ขวดได้เฉลี่ย 100,000 ขวดต่อเดือน ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าจุดเติมน้ำเป็นแนวคิดที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในการต่อสู้กับมลพิษพลาสติก

รายงานฉบับนี้ได้บันทึกการเดินทางของโครงการ Bottle Free Seas โดยสรุปประเด็นสำคัญของสิ่งที่ได้เรียนรู้และขั้นตอนนำโครงการไปขยายผลในพื้นที่อื่น รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ เช่น แนวทางการทำงานและรายการสิ่งที่ต้องทำ เพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดเทศมนตรีและภาคเอกชนในการพัฒนานโยบายจุดเติมน้ำด้วยการออกกฎหมายและแผนปฏิบัติการซึ่งสรุปได้ว่านโยบายและกฎหมายระดับชาติในการเพิ่มและลดการใช้บรรจุภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียวเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการขยายโครงการจุดเติมน้ำ เช่น โครงการ Bottle Free Seas

ปัญหา

ปัญหาพลาสติกกำลังสร้างมลพิษไปทุกมุมโลก ตั้งแต่ยอดเขาเอเวอเรสต์ไปจนถึงร่องลึกใต้มหาสมุทร รวมไปถึงในร่างกายของสัตว์และมนุษย์ ตลอดจนวงจรชีวิตของพลาสติกได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพ ผลกระทบเหล่านี้เริ่มต้นจากการสกัดเชื้อเพลิงฟอสซิล หรือในกรณีรองลงมาในรูปแบบของพลาสติกชีวภาพนั้นก็มาจากการปลูกพืชเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ ผลกระทบเหล่านี้ยังคงดำเนินต่อไปตลอดขั้นตอนการผลิตในภาคปิโตรเคมี การขนส่งพลาสติก และสารเคมีที่เกี่ยวข้อง การใช้และการบริโภคพลาสติกในชีวิตประจำวัน และขั้นตอนหลังการบริโภค รวมถึงการรีไซเคิลและการกำจัด

ผู้คนใน 187 ประเทศทั่วโลกไม่สามารถเข้าถึงน้ำประปาที่สะอาด ดังนั้นพวกเขาจึงต้องพึ่งพาการซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด¹ ในปัจจุบัน โลกของเราผลิตขวดพลาสติกประมาณ 600 พันล้านขวด ซึ่งเท่ากับขยะพลาสติกประมาณ 25 ล้านตัน² อย่างไรก็ตาม พลาสติกทุกประเภทมีการรีไซเคิลเพียง 9% ในขณะที่ 22% ถูกจัดการอย่างไม่ถูกต้อง³ มักจะจบลงในหลุมฝังกลบหรือแย่กว่านั้น รั่วไหลเข้าสู่สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและก่อให้เกิดมลพิษต่อระบบนิเวศ

ซึ่งในปี 2019 ขวดพลาสติกติดอันดับขยะที่พบบ่อยที่สุดบนชายหาดในประเทศไทย⁴

“ปัญหาขวดพลาสติกแบบใช้แล้วทิ้งจึงเป็นทั้งปัญหาในเชิงโครงสร้างด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนในเวลาเดียวกัน”

จากผลสำรวจของ EJF ที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2566 พบว่าในประเทศไทยมีการใช้ขวดน้ำพลาสติกอย่างน้อย 4 ล้านขวดต่อวัน ซึ่งคิดเป็น 1.4 พันล้านขวดต่อปี

เทียบความสูงเท่ากับตึก 55 ชั้น (ซึ่งเกินครึ่งหนึ่งของความสูงของตึกมหานคร)

“ ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนขยะพลาสติกเกิดขึ้นในแต่ละวันประมาณ 1,500 ถึง 1,800 ตัน ซึ่งโดยมากแล้วมาจากขวดน้ำที่เราดื่ม การสร้างจุดเติมน้ำดื่มให้ประชาชนทุกคนสามารถนำขวดแบบใช้ซ้ำได้ของตัวเองมาเติมน้ำดื่มได้จะมีส่วนช่วยแก้ปัญหานี้ได้อย่างมาก ”

นาย ชัชชาติ สิทธิพันธุ์

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในพิธีกล่าวเปิดโครงการ Bottle Free Seas ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566

สถานการณ์จุดเติมน้ำดื่มในประเทศไทย

กฎหมายและข้อบังคับมีส่วนสำคัญในการสร้างระบบจุดเติมน้ำดื่มที่แพร่หลาย เข้าถึงง่าย ครอบคลุมกับผู้ใช้งานที่หลากหลายปลอดภัย และรับการดูแลรักษาอย่างดีให้สามารถงานใช้งานได้อย่างยาวนาน แม้ว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ของรัฐบาลไทยจะสนับสนุนภาคเอกชนในการพัฒนาระบบเติมน้ำและเพิ่มจำนวนจุดเติมน้ำ แต่เป้าหมายเหล่านี้ไม่ผูกพันตามกฎหมาย⁵ และขาดบทลงโทษหากไม่บรรลุเป้าหมาย ตามระเบียบกระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2548) เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงาน ในสถานประกอบการได้ระบุไว้ว่าจุดเติมน้ำจะเป็นสิ่งจำเป็นเฉพาะหน่วยงานที่มีพนักงาน 40 คนขึ้นไป⁶ อย่างไรก็ตาม ข้อบังคับนี้ก็ไม่มีระบบในการตรวจสอบ บังคับใช้ และประเมินการดำเนินการที่ชัดเจน

กฎข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานสุขอนามัยสำหรับจุดเติมน้ำดื่มเองก็ควรได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่านี้ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2556 ระบุว่า “น้ำดื่มจากตู้จำหน่ายน้ำดื่มอัตโนมัติ” ต้องมีมาตรฐานเดียวกันกับน้ำดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท อย่างไรก็ตาม 90% ของจุดเติมน้ำเชิงพาณิชย์ดำเนินการโดยไม่มีใบอนุญาตหรือข้อตกลงอย่างเป็นทางการกับกรุงเทพมหานคร และพบว่าการปนเปื้อน⁸ อีกด้วย นอกจากนี้ การใช้คำว่า “ผู้ขาย” ในประกาศปี พ.ศ.2556 ทำให้เกิดความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจำกัดการดำเนินการตามกฎระเบียบเฉพาะจุดเติมน้ำเชิงพาณิชย์เท่านั้นซึ่งไม่รวมถึงจุดที่ให้บริการแก่สาธารณะที่ไม่คิดค่าใช้จ่าย

รู้จักโครงการ Bottle Free Seas

โครงการ Bottle Free Seas ได้รับทุนสนับสนุนจาก Norwegian Retailer's Environment Fund (NREF) มีเป้าหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนไปสู่โลกที่พึ่งพาพลาสติกน้อยลงสามารถทำได้ง่ายและไม่แพง ในระยะแรกเราได้ร่วมมือกับกรุงเทพมหานคร (BMA) บริษัทต่าง ๆ สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงนี้

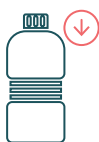

1. ติดตั้งจุดเติมน้ำอย่างน้อย 10 แห่งในกรุงเทพฯ และตั้งเป้าลดขยะขวดพลาสติกให้ได้ 50,000 ขวด
2. ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากการมุ่งเน้นที่ ‘การรีไซเคิล’ ไปสู่ ‘การลดและการใช้ซ้ำ/การเติม’
3. ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงจุดเติมน้ำอย่างเท่าเทียมกันทั่วกรุงเทพฯ โดยร่วมมือกับ ‘เครือข่าย Refill Bangkok’ ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรที่มุ่งมั่นในการทำให้วิสัยทัศน์ของการลดและการใช้ซ้ำเป็นจริง

ผลการดำเนินงานของเรา

โครงการ Bottle Free Seas ได้ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มทั่วกรุงเทพมหานครสำเร็จแล้วครบทั้ง 10 จุด
ด้วยความร่วมมือจาก กรุงเทพมหานครฯ และบริษัทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น บริษัทเซ็นทรัลพัฒนา
ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ และบริษัท ซี.พี. แลนด์

**จุดเติมน้ำดื่มทั้ง 10 จุดช่วยลดปริมาณขวดแบบใช้ครั้งเดียวได้แล้วถึง 800,000 ขวด (ขนาด 600 มล.)
ได้สำเร็จตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา**
ซึ่งเท่ากับว่าเราสามารถลดปริมาณขยะขวดพลาสติกลงต่อเดือนเฉลี่ย 100,000 ขวด
รวมไปถึงลดปริมาณขยะพลาสติกจากฝา ห่วง ขวด และฉลาก ได้ถึง 400,000 ชิ้น

มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์โครงการผ่านหน้าจอ Out of Home (OOH) กว่า 200 จอ
นอกจากนี้ช่องทางออนไลน์ เช่น หน้า Facebook และหน้าแลนดิงของโครงการทะเลปลอดขวด และ
ช่องทางออฟไลน์ เช่น งานอีเวนท์และการประชุม มีส่วนช่วยเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับมลพิษพลาสติก
และส่งเสริมการนำแนวปฏิบัติที่ยั่งยืนมาใช้ โดยเฉพาะการลด การใช้ซ้ำ และการเติมน้ำ เพื่อแก้ไขสาเหตุของ
มลพิษพลาสติก

จัดทำแผนที่จุดเติมน้ำดื่มจากเครือข่ายทั่วกรุงเทพมหานครกว่า 120 จุด
โดยเครือข่าย Refill Bangkok โดยสามารถค้นหาจุดเติมน้ำดื่มใกล้ตัวได้บนช่องทางออนไลน์⁹ เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มจุดเติมน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะของกรุงเทพมหานครให้ทั่วถึงมากขึ้น

การขยายโครงการจุดเติมน้ำภายใต้การรับรองนโยบายจากหน่วยงานราชการ

กรุงเทพมหานครฯ มีนโยบายที่จะติดตั้งจุดเติมน้ำ 200 แห่งในกรุงเทพฯ ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2568 ทั้งใน
พื้นที่ศูนย์บริการสาธารณะสุข สำนักงานเขต และสวนสาธารณะทุกแห่งในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีนโยบายใน
การพัฒนาจุดเติมน้ำเพิ่มเติมอีก 5,000 แห่งโดยความร่วมมือกับพันธมิตรภาคเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ซึ่ง
เป็นส่วนหนึ่งของแผนลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวของกรุงเทพมหานคร นโยบายเหล่านี้แสดงให้เห็น
ถึงความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าของผู้กำหนดนโยบายและการสนับสนุนหลักการของโครงการ Bottle Free Seas
เกี่ยวกับการลดและการเติมน้ำอย่างเป็นทางการ

การเดินทางของโครงการ Bottle Free Seas

2566

ต้นปี พ.ศ. 2566

ได้รับจดหมายสนใจร่วมโครงการ
จากกรุงเทพมหานคร

กรกฎาคม

ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม BFS จุดแรกและ
จุดที่สอง ณ สวนเบญจกิติ

ตุลาคม

ติดตั้งจุดเติมน้ำ BFS จุดที่สาม ณ
หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ธันวาคม

ติดตั้งจุดเติมน้ำ BFS
จุดที่ห้า ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์

มีนาคม

ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม BFS จุดที่เจ็ด
และแปด ณ สวนรมย์บุรีรมย์ และสวนรถไฟ

มิถุนายน

จัดแสดงสถานีเติมน้ำดื่ม BFS
แบบป๊อปอัพ ในงาน BKK Expo 2024

มีนาคม

ร่วมตั้งเครือข่าย
Refill Bangkok

สิงหาคม

BFS จัดงานเปิดตัวโครงการร่วมกับ
กรุงเทพมหานครและเครือข่าย Refill Bangkok

พฤศจิกายน

ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม BFS จุดที่สี่
ณ ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ ศรีนครินทร์

กุมภาพันธ์

ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม BFS จุดที่หก
ณ ศูนย์การค้าฟอร์จูนทาวน์

เมษายน

- ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มจุดที่เก้าและ
สิบ ณ อุโมงค์หน้าพระลานและท่ามหาราช

- กรุงเทพมหานครประกาศแผนติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม 200 จุดภายในหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของ BMA และอีก 5,000 จุดรอบกรุงเทพมหานคร โดยความร่วมมือจากพันธมิตรรายอื่น ๆ

2567

สิงหาคม 2568
ลดการใช้ขวดพลาสติก
ไปได้ถึง 1 ล้านขวด!

สแกนเพื่อค้นหาจุดเติมน้ำ
ทั้งหมดใน กทม.

[HTTPS://BIT.LY/BFSINBANGKOK](https://bit.ly/bfsinbangkok)

แนวทางการติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม

EJF ต้องการเห็นโลกที่มีจุดเติมน้ำดื่มให้บริการอย่างทั่วถึงในชีวิตประจำวัน ทำให้การลดขยะด้วยการเติมน้ำดื่มกลายเป็นเรื่องปกติ ขั้นตอนต่อไปนี้เป็นขั้นตอนที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย องค์กรพัฒนาเอกชนหรือ องค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมการใช้จุดเติมน้ำ

ขั้นตอนที่ 1: ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้

การบำรุงรักษาและสุขอนามัยเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการใช้จุดเติมน้ำของคุณ

ประเทศต่าง ๆ มีความท้าทายและโอกาสที่แตกต่างกันในการติดตั้งจุดเติมน้ำสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ การรับรู้ของประชาชน และกฎระเบียบภายในประเทศเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดแนวทางในการติดตั้งจุดเติมน้ำในประเทศที่มีน้ำประปาที่ปลอดภัยและดื่มได้ การติดตั้งจุดเติมน้ำจะต้องใช้กลยุทธ์การดำเนินการที่แตกต่างจากประเทศที่น้ำไม่สะอาดในการดื่มและภาวะขาดแคลนน้ำดังนั้นการศึกษาความเป็นไปได้จึงมีความสำคัญและควรตอบคำถามต่อไปนี้:

- ใครควรเป็นผู้ดำเนินโครงการ (เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือตัวคุณเอง)
- กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่คุณต้องปฏิบัติตามมีอะไรบ้าง (เช่น ใบอนุญาต)
- ประเภทของจุดเติมน้ำควรเป็นแบบใด เช่น ตู้กดน้ำที่มีไส้กรองแบบมีเซ็นเซอร์อัตโนมัติ ตู้กดน้ำที่มีไส้กรองแบบมีน้ำร้อนและน้ำเย็น ตู้กดน้ำดื่มแบบใส่ถังน้ำด้านบน ก็อกลำหรับดื่ม น้ำ ก็อกลำหรับแบบมีไส้กรอง หรือตู้กดน้ำเย็นสแตนเลส
- มีแรงจูงใจใดหรือข้อมูลอะไรที่จะกระตุ้นให้ประชาชนใช้บริการจุดเติมน้ำดื่ม

แนวทางในการเลือกซัพพลายเออร์:

ควรเลือกซัพพลายเออร์ในพื้นที่ที่มีระบบบริการดูแลรักษาหลังการขายที่ดี และสามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่รวดเร็วและเครื่องเสียได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นตอนที่ 2: กำหนดสถานที่และซัพพลายเออร์สำหรับจุดเติมน้ำดื่ม

เมื่อศึกษาความเป็นไปได้เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือเลือกสถานที่ติดตั้งจุดเติมน้ำและพูดคุยกับซัพพลายเออร์โดยแนะนำให้สำรวจแนวโน้มผู้ที่ใช้บริการ เพื่อให้เข้าใจความต้องการของผู้ใช้งานและเพื่อให้เลือกสถานที่และซัพพลายเออร์ที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น EJF ได้ทำแบบสำรวจออนไลน์จากผู้ตอบแบบสอบถาม 1,041 คน ในระยะเวลาสองเดือน EJF ทำงานร่วมกับพันธมิตรและเครือข่าย Refill Bangkok และกรุงเทพมหานคร ในการประชาสัมพันธ์แบบสำรวจนี้ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

แนวทางในการเลือกสถานที่:

- ทุกคนต้องสามารถเข้าถึงได้ (Universal Access) รวมถึงผู้ที่ใช้รถเข็นและเด็กเล็ก
- เลือกสถานที่ที่มองเห็นได้ชัดเจนและมีผู้คนสัญจรไปมาจำนวนมาก
- เลือกสถานที่ภายในอาคารเพื่อให้บำรุงรักษาได้ง่าย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของตู้กดน้ำดื่มที่คุณเลือกใช้

แนวทางในการเลือกรุ่นตู้กดน้ำ:

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าแบบที่เลือกจะให้น้ำดื่มที่ปลอดภัย (หากน้ำประปาในพื้นที่ยังไม่สามารถดื่มได้)
- หากต้องใช้เครื่องกรองน้ำ ควรเลือกแบบที่สามารถแสดงสถานะและเวลาที่ต้องเปลี่ยนไส้กรองได้
- แหล่งน้ำและมาตรการควบคุมคุณภาพควรแสดงและสื่อสารให้ผู้ใช้ทราบเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส

EJF เลือกโมเดลจุดเติมน้ำที่มีจอแสดงผลสถานะไส้กรองและจำนวนขวดที่ลด ผู้ใช้บริการสามารถมั่นใจถึงคุณภาพของน้ำ นอกจากนี้เรายังกระตุ้นให้เจ้าของสถานที่กำหนดตารางการทำความสะอาดเพื่อให้จุดเติมน้ำและบริเวณโดยรอบสะอาดอยู่เสมอเจ้าของสถานที่ส่วนใหญ่เลือกที่จะทำความสะอาดภายนอกทุกวัน และบางรายทำความสะอาดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 3: ขอใบอนุญาตติดตั้งและ/หรือขอความร่วมมือ อย่างเป็นทางการจากเจ้าของสถานที่

หากคุณไม่ได้เป็นเจ้าของสถานที่ที่ต้องการติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม คุณจำเป็นต้องขอใบอนุญาตและ/หรือขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการจากเจ้าของสถานที่ก่อนการทำสัญญาข้อตกลงครอบคลุมรายละเอียดต่าง ๆ เช่น :

- ใครจะเป็นเจ้าของจุดเติมน้ำดื่มหลังจากติดตั้งแล้ว
- ใครจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการติดตั้งและตกแต่ง
- ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ (เช่น ค่าไฟ ค่าน้ำ สุขอนามัยและการบำรุงรักษา) รวมไปถึงการจัดการด้านโลจิสติกส์และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาในระยะยาว
- ขั้นตอนมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความปลอดภัยของจุดเติมน้ำ
- ใครจะเป็นผู้จัดการด้านการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา

ขั้นตอนที่ 4: ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม

ระหว่างการติดตั้ง โปรดพิจารณาดังนี้:

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าสถานีเติมน้ำสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและปลอดภัย (เช่น ความสูงที่เหมาะสม การไม่กีดขวางทางออกฉุกเฉิน เป็นต้น)
- ติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยทั้งหมดและปฏิบัติตามแนวทางด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย รวมถึงการป้องกันไฟดูดสำหรับจุดเติมน้ำที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า
- ประเมินความเสี่ยงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างการติดตั้ง
- จัดทำป้ายบอกวิธีการใช้งานอย่างถูกต้องที่ละขั้นตอน
- ออกแบบการสร้างแบรนด์เพื่อให้ประชาชนรู้จักจุดเติมน้ำ

เคล็ดลับในการออกแบบป้ายและการสร้างแบรนด์ของจุดเติมน้ำของคุณ:

- คิดถึงอัตลักษณ์องค์กร (CI) ที่คุณต้องการสำหรับจุดเติมน้ำของคุณ สิ่งนี้จะช่วยให้จุดเติมน้ำมีความโดดเด่นและเป็นที่รู้จัก
- รวม "สิ่งที่ควรทำ" และ "สิ่งที่ไม่ควรทำ" ไปในการสื่อสาร สิ่งนี้จะช่วยให้ข้อมูลและสร้างความเป็นเจ้าของร่วม (ownership) ให้ประชาชนและช่วยรักษาจุดเติมน้ำของคุณ
- รวมภาษาต่างชาติหรือระบบต่าง ๆ เพื่อให้บริการกลุ่มผู้ใช้ที่หลากหลาย รวมถึงผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นหรือการมองเห็นต่ำ

โดยจุดเติมน้ำของ BFS ที่อุโมงค์หน้าพระลานและท่ามหาราชมีคำแนะนำการใช้งานถึง 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาพม่า

ขั้นตอนที่ 5: ติดตามและประเมินผล

จัดทำแผนการติดตามและประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ของจุดเติมน้ำในแต่ละสถานที่ โดยวัดอัตราการใช้งาน ความพึงพอใจของผู้ใช้ และจำนวนของขวดพลาสติกที่ลดได้ รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำมาพัฒนาจุดเติมน้ำการให้บริการและเพื่อการขยายจุดเติมน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในอนาคตรวมถึงการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อลดมลพิษพลาสติก และการขยาย
โครงการลดพลาสติก เช่น Bottle Free

รัฐบาลต้อง:

กำหนดและดำเนินนโยบายและกฎหมายระดับชาติ
เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานการเติม

การลดพลาสติก ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่นจุดเติมน้ำ เป็นหนึ่งในวิธีการที่ง่ายและใช้งบประมาณต่ำมากที่สุดในการแก้ปัญหามลพิษพลาสติก อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำดื่มสะอาด นโยบายและกฎหมายระดับชาติจึงมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการบริโภคแบบใช้ครั้งเดียว EJF เสนอให้รัฐบาลไทยออกนโยบายและกฎหมายที่สนับสนุนการพัฒนาและขยายโครงสร้างพื้นฐานการเติมที่ปลอดภัยและ โดยคำนึงถึง:

- มาตรฐานด้านสุขอนามัย การตรวจสอบ และความโปร่งใส
- ความรับผิดชอบของผู้ผลิต และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle)
- การเข้าถึงและสิทธิในการมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและดีต่อสุขภาพสำหรับทุกคน
- ตัวแทนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการได้สำเร็จ

นโยบาย กฎหมาย และมาตรฐานเหล่านี้ควรถูกแปลเป็นแผนปฏิบัติการระดับชาติที่มีเป้าหมายและกรอบเวลาที่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย

น้ำประปาที่สะอาดและมีคุณภาพ : หัวใจสำคัญของการเป็นสังคมไร้ขวดพลาสติก

การเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดและมีคุณภาพเป็นสิทธิมนุษยชนพื้นฐานชุมชนเปราะบางและรายได้ต่ำมักได้รับผลกระทบที่ไม่เท่าเทียมจากการขาดแคลนน้ำดื่มที่ปลอดภัย ชี้ยังต้องใช้รายได้ส่วนใหญ่ในการเข้าถึงน้ำดื่ม

การจัดการน้ำประปาที่ดื่มได้จึงเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนและคุ้มค่าที่สุดในการเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว นอกจากการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาจุดเติมน้ำแล้ว **รัฐบาลควรผลักดันให้น้ำประปาสะอาดมีคุณภาพ ดื่มได้จริงและ ทุกคนสามารถเข้าถึงได้**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควร:

ตั้งเป้าหมายในการติดตั้งและขยายจุดเติมน้ำดื่มเพิ่มเติมลงในแผนจัดการขยะของแต่ละท้องถิ่น

EJF เรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ปกครองเมืองกำหนดเป้าหมายที่ทะเยอทะยานและทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น เช่น พันธมิตรภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมในการกำหนดเป้าหมายติดตั้งและขยายจุดเติมน้ำ เพื่อลดพลาสติกในแผนปฏิบัติการ เช่น เทศบัญญัติ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นให้ประชาชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการลดขยะพลาสติก

แนวทางนโยบาย:

- ตั้งเป้าหมายการติดตั้งจุดเติมน้ำในเมืองของคุณอย่างทะเยอทะยาน
- กำหนดให้ติดตั้งจุดเติมน้ำสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล สวนสาธารณะ
- สร้างแรงจูงใจให้พันธมิตรภาคเอกชนที่บริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านอาหาร และคาเฟ่ เข้าร่วมเป็นเจ้าของจุดเติมน้ำ
- กำหนดเป้าหมายในการติดตั้งและขยายจุดเติมน้ำ เพื่อลดพลาสติก ในแผนปฏิบัติการ เช่น เทศบัญญัติ

หน่วยงานเอกชนควร:

นำจุดเติมน้ำและโครงการริฟอื่น ๆ มาปรับใช้ในองค์กร

ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงและผู้นำในการขับเคลื่อนได้ สำหรับหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะเจ้าของพื้นที่สาธารณะ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม สวนสนุก พื้นที่จัดงาน หอศิลป์ ฯลฯ สามารถร่วมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการลดพลาสติกได้โดยการติดตั้งจุดเติมน้ำสำหรับลูกค้าและพนักงาน หรือรวมโครงการลดพลาสติก ไว้ในแผนความยั่งยืนขององค์กร

ประชาสัมพันธ์จุดเติมน้ำที่สะอาดและปลอดภัยให้ประชาชนทราบ:

การบริการจุดเติมน้ำที่ปลอดภัยและได้คุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกระตุ้นให้คนหันมาใช้ขวดน้ำแบบใช้ซ้ำ เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นในการใช้บริการ ช่วยกันรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม EJF แนะนำให้เจ้าของจุดเติมน้ำตรวจสอบคุณภาพน้ำด้วยตนเองทุกเดือน และตรวจสอบในห้วงปฏิบัติการทุกปี และควรแสดงผลการประเมินคุณภาพด้วยภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

ภาคผนวก: A

Check list สำหรับการติดตั้งจุดเติมน้ำดื่ม:

ขั้นตอนที่ 1	ทำการศึกษาความเป็นไปได้ <ul style="list-style-type: none">☐ ใครควรเป็นผู้ดำเนินโครงการ (เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือตัวคุณเอง)☐ กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่คุณต้องปฏิบัติตามมีอะไรบ้าง (เช่น ใบอนุญาต)☐ ประเภทของจุดเติมน้ำควรเป็นแบบใด (เช่น ตู้กดน้ำที่มีไส้กรองแบบมีเซ็นเซอร์อัตโนมัติ ตู้กดน้ำที่มีไส้กรองแบบมีน้ำร้อนและน้ำเย็น ตู้กดน้ำดื่มแบบใส่ถังน้ำด้านบน ก็อสำหรับดื่ม
☐	กำหนดสถานที่และซัพพลายเออร์จัดหาจุดเติมน้ำดื่ม <p>สิ่งที่ต้องพิจารณาสำหรับจุดติดตั้ง:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ การเข้าถึงสถานที่ ของทุกคน ทุกประเภท☐ การมองเห็นจุดเติมน้ำได้ชัดเจน☐ ในอาคารหรือนอกอาคาร☐ ใครเป็นเจ้าของสถานที่☐ จำนวนคนที่เดินสัญจรไปมาในแต่ละวัน <p>แนวทางในการเลือกสถานที่:</p> <ul style="list-style-type: none">• ต้องสามารถเข้าถึงได้ทุกคน (Universal Access) รวมถึงผู้ที่ใช้รถเข็นและเด็กเล็ก• เลือกสถานที่ที่มองเห็นได้ชัดเจนและมีผู้คนสัญจรไปมาจำนวนมาก• เลือกสถานที่ภายในอาคารเพื่อให้บำรุงรักษาได้ง่าย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของตู้กดน้ำดื่มที่คุณใช้อยู่ <p>สิ่งที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับซัพพลายเออร์:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ ราคาของตู้กดน้ำดื่มรุ่นที่ต้องการจัดซื้อ☐ ราคาไส้กรองน้ำสำหรับ 1 ปี (หากจำเป็น)☐ ต้นทุนในการติดตั้งและค่าตกแต่ง☐ ค่าติดตั้ง☐ งบประมาณการทำความสะอาด/ดูแลรักษา หรือค่าแรงอื่น ๆ☐ การออกแบบให้ใช้งานง่าย (ใช้งานง่ายแค่ไหน?)☐ สเปนคของเครื่องที่ต้องการที่ต้องการ (เช่น เซอร์ ไส้กรอง เทคโนโลยีการทำความสะอาด ฯลฯ)☐ ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนและความสะดวก☐ ค่าตรวจสอบคุณภาพน้ำ <p>แนวทางในการเลือกซัพพลายเออร์:</p> <ul style="list-style-type: none">• เลือกซัพพลายเออร์ในพื้นที่ที่มีระบบบริการดูแลรักษาหลังการขายที่ดี สามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็ว <p>แนวทางในการเลือกรุ่นของตู้กดน้ำ:</p> <ul style="list-style-type: none">• รุ่นที่เลือกต้องสามารถผลิตน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยได้• หากต้องใช้ไส้กรอง เครื่องรุ่นที่เลือกต้องมีฟังก์ชันแสดงสถานะและเวลาเปลี่ยนไส้กรอง• ต้องแสดงแหล่งที่มาของน้ำและมาตรฐานการควบคุมคุณภาพน้ำและแจ้งเตือนผู้ใช้งานทุกเดือน หรือทุกสามเดือน
☐	สร้างแผนการสื่อสารเกี่ยวกับจุดเติมน้ำดื่ม <ul style="list-style-type: none">• ป้ายและการตกแต่งที่จุดเติมน้ำ• การทำแคมเปญออนไลน์
	คำแนะนำสำหรับการออกแบบป้ายและแบรนด์ที่จุดเติมน้ำ: <ul style="list-style-type: none">• นึกถึงเอกลักษณ์ขององค์กรที่คุณต้องการให้จุดเติมน้ำของคุณเป็นที่จดจำ สิ่งนี้จะช่วยให้คุณสังเกตเห็น และจดจำเครือข่ายจุดเติมน้ำได้• ใส่ "ข้อควรปฏิบัติ" และ "ข้อห้ามปฏิบัติ" ลงในการประชาสัมพันธ์ของคุณ เพื่อแจ้งข้อมูลและสร้างความเป็นเจ้าของร่วม (ownership) รวมถึงช่วยบำรุงรักษาจุดเติมน้ำของคุณ• เพิ่มภาษาอื่น ๆ/ระบบที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย รวมถึงผู้ที่มีภาวะบกพร่องทางการมองเห็น
☐	กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 2	การดำเนินการโครงการ
☐	<p>ขออนุญาตติดตั้งหรือขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการจากเจ้าของสถานที่ สิ่งที่ต้องพิจารณา</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ใครจะเป็นเจ้าของจุดเติมน้ำดื่มหลังจากติดตั้งแล้ว ☐ ใครจะเป็นผู้จ่ายค่าติดตั้งและค่าตกแต่ง ☐ ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ (เช่น ค่าไฟ ค่าน้ำ ค่าบำรุงรักษาและสุขอนามัย) รวมถึง ต้นทุนด้านโลจิสติกส์และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงรักษาในระยะยาว ☐ ขั้นตอนมาตรฐานเกี่ยวกับสุขอนามัยและความปลอดภัยในการบำรุงรักษาจุดเติมน้ำดื่ม ☐ ใครจะเป็นผู้บริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์และโฆษณา <p>คำแนะนำ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรกับเจ้าของสถานที่โดยระบุรายละเอียดของคำถาม
☐	<p>ลงพื้นที่ตรวจสอบสถานที่พร้อมกับซัพพลายเออร์และเจ้าของสถานที่เพื่อหารือเกี่ยวกับการติดตั้ง</p>
☐	<p>เลือกตำแหน่งติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มที่ดีที่สุด สิ่งที่ต้องพิจารณา:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ความสามารถในการระบายน้ำและจัดการกับน้ำเสียได้ง่าย • ความพร้อมของระบบไฟฟ้า (หากจำเป็น) • สิ่งแวดล้อมโดยรอบ (พื้นที่ปิดหรือเปิด ในอาคารหรือนอกอาคาร ความสะอาด ผู้คนสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ฯลฯ)
☐	<p>เลือกรุ่นจุดเติมน้ำดื่มที่เหมาะสมกับสถานที่หรือเลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับรุ่นของจุดเติมน้ำดื่ม (แบบกวดน้ำอัตโนมัติหรือแบบใส่ถังน้ำ) และซัพพลายเออร์</p>
☐	<p>ประสานงานกับทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการติดตั้งตามระยะเวลาทำงานที่กำหนด สิ่งที่ต้องพิจารณา:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการตามมาตรฐานความปลอดภัยทุกข้อแล้ว และติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ป้องกันไฟดูด (สำหรับจุดเติมน้ำดื่มที่มีระบบไฟฟ้า) เบรกเกอร์ป้องกันไฟรั่ว ท่อน้ำส่งผ่านน้ำได้ดี ฯลฯ
☐	<p>ประชาสัมพันธ์จุดเติมน้ำดื่มให้ประชาชนรับทราบ</p>
ขั้นตอนที่ 3	บำรุงรักษาจุดเติมน้ำของคุณ
☐	<p>บำรุงรักษาบริเวณภายนอกของจุดเติมน้ำดื่มและสภาพแวดล้อมโดยรอบทุกวัน สิ่งที่ต้องพิจารณา:</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดทำตารางการทำความสะอาดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในด้านสุขอนามัยและความสะอาดของจุดเติมน้ำดื่ม
☐	<p>ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพทุก 3 เดือนหรือบ่อยครั้งเท่าที่จะเป็นไปได้</p>
☐	<p>สุ่มตรวจจุดเติมน้ำดื่มเพื่อตรวจสอบความสะอาดและตรวจวัดประสิทธิภาพการทำงาน</p>
ขั้นตอนที่ 5	ตรวจสอบและประเมินผล
☐	<p>ตรวจสอบและประเมินผลโครงการและประสิทธิภาพของจุดเติมน้ำดื่มของคุณ สิ่งที่ต้องพิจารณา:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ความพึงพอใจของผู้ใช้ • มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงบ้าง • สามารถลดปริมาณขวดน้ำได้เท่าไร • ดูแลรักษาจุดเติมน้ำดื่มให้สะอาดและปลอดภัยต่อการใช้งานอยู่เสมอหรือไม่ • แนวทางการขยายจุดเติมน้ำเพิ่มเติมในอนาคตมีอะไรบ้าง

เชิงอรรถ

1. Lloyd, P. (2019, March 7). From Turkey to Cyprus and Fiji to the Maldives: The 187 countries where you can NOT drink tap water because it's not safe. Daily Mail. <https://www.dailymail.co.uk/health/article-6782169/The-187-countries-NOT-drink-tap-water-not-safe.html>.
2. Kropac, M., Mihelcic, J. R., Hoekstra, A. Y., & Edler, D. (2023). Bottled water: Understanding the social, environmental, and human costs. United Nations University Institute for Water, Environment and Health. https://report.erre.net/IMG/pdf/23-116_unu_bottledwater_report_v3_1_.pdf.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2022). Global plastics outlook: Economic drivers, environmental impacts and policy options. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/de747aef-en>.
4. Team, S. M. (2023, July 26). คุณภาพระบบนิเวศทะเลไทยอาจวิกฤติ หาก “ปัญหาขยะพลาสติกในทะเล” ยังไม่ถูกจัดการอย่างยั่งยืน. SDG Move. <https://www.sdgmovement.com/2023/07/26/plastic-pollution-sea-thailand/>.
5. Pollution Control Department. (n.d.). Action Plan on Plastic Waste Management Phase II (2023 - 2027). https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2023/06/pcdnew-2023-06-15_08-07-42_392659.pdf.
6. Ministry of Labour. (2005, June). คำชี้แจงกระทรวงแรงงาน เรื่องกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2548. https://legal.labour.go.th/images/law/Protection2541/7/explanation_5.pdf.
7. Ministry of Health. (2013, October 16). ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๖๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่องน้ำบริโภคจากตู้น้ำดื่มอัตโนมัติ. <https://food.fda.moph.go.th/media.php?id=509380048894173184&name=P362.pdf>.
8. ตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญกว่า 90% ใน ‘กทม.’ อันตราย! ‘ไร้ใบอนุญาต-พบสารปนเปื้อน’ | TheCoverage.info. (n.d.). ตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญกว่า 90% ใน ‘กทม.’ อันตราย! ไร้ใบอนุญาต-พบสารปนเปื้อน | TheCoverage.info. <https://www.thecoverage.info/news/content/5101>.
9. Environmental Justice Foundation. (n.d.). <https://ejf.shorthandstories.com/bottle-free-seas-refill-station-page/index.html>.
10. เปิดจุดเติมน้ำฟรี 10 จุด! ลดการใช้ขวดพลาสติกไปแล้ว 456,894 ขวด. (2024, April 18). Posttoday. <https://www.posttoday.com/smart-city/707954>.
11. “ซัสซาดิ” เล็งเพิ่มตู้เติมน้ำดื่มฟรี 5 พันจุด หวนคนกรุงลดขวดพลาสติก. (2024, April 18). Siamrath. <https://siamrath.co.th/n/529745>.

กรุงเทพฯ พุดถึง BFS อย่างไร ?

"ต้องขอบคุณ EJF ที่ช่วยทำสิ่งดี ๆ ให้คนกรุงเทพฯ ¹⁰นอกจากนี้กรุงเทพมหานคร จะมีเป้าหมายในการติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มสาธารณะเพิ่มอีก 200 จุดภายในหน่วยงานของเราแล้วเรายังมีแผนจะขยายจุดเติมน้ำดื่มเพิ่มอีก 5,000 จุดในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ เช่น สำนักงานต่าง ๆ และ ทำอากาศยาน เพื่อส่งเสริมให้ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง"¹¹

– **คุณ ชัชชาติ สิทธิพันธุ์**
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

"จุดเติมน้ำนี้มีประโยชน์มากและตั้งอยู่ในทำเลที่ดีเพราะมีคน queuing เป็นจำนวนมากเนื่องจากการออกกำลังกาย สิ่งนี้ช่วยลดขวดพลาสติกและประหยัดเงินให้กับผู้บริโภค"

– **หนึ่งในผู้ใช้งานจุดเติมน้ำดื่มจากโครงการ Bottle Free Seas ที่สวนเบญจกิติ**

"การมีจุดเติมน้ำจากโครงการ BFS ที่นี้เป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่พกขวดเติมน้ำมาเองโครงการนี้ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยจากตู้กดน้ำสาธารณะเพิ่มมากขึ้นอีกด้วยผมคิดว่าภาคเอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหานี้ได้ด้วยการลงทุนติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มในพื้นที่ของตัวเอง เช่น ศูนย์การค้าต่าง ๆ หรือธุรกิจการพกขวดน้ำที่สามารถใช้ซ้ำได้"

– **คุณ บันทิต พุกหิมมงคล**
ผู้จัดการฝ่ายบริการลูกค้าและบริการทั่วไป ศูนย์สรวสสินค้า ซคอนสแควร์ บางแค

"โครงการ Bottle Free Seas สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ "Imagining better futures for all" ตามวัตถุประสงค์ของบริษัทเซ็นทรัลพัฒนาเรามุ่งเน้นการสร้างความยั่งยืนที่ดีสำหรับทุกคน รวมถึงสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับลูกค้าของเราและประชาชนทุกคนเพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน"

– **คุณ จุทีวรรณ อนุชิตานุกูล**
หัวหน้าฝ่ายบริหารความเป็นเลิศและการพัฒนาที่ยั่งยืน บริษัทเซ็นทรัลพัฒนา